

FOTOS Es compleixen 98 anys de la visita d'Albert Einstein a Terrassa

El científic també va visitar Barcelona, Sant Cugat, l'Espluga de Francolí i Poblet

Einstein a l'Escola Industrial de Barcelona. | ETSEIB, UPC

"Invitado por el Institut d'Estudis Catalans, està en Barcelona Einstein, el sabio alemán que ha revolucionado leyes físicas que parecían inmutables". Així començava la Crònica Diària Einstein del diari barceloní *El Diluvio*, el dissabte 24 de febrer de 1923, prova de la polseguera mediàtica que va aixecar la visita de cinc dies que el científic Albert Einstein va efectuar a Catalunya, ara fa 98 anys.

La visita d'Einstein al Vallès va culminar amb un recorregut per les esglésies de Sant Pere de Terrassa. El mateix Puig i Cadafalch havia participat activament en diferents campanyes arqueològiques a les esglésies paleocristianes i romàniques d'Ègara. A banda del president de la Mancomunitat, a la visita el van acompanyar l'aleshores president de la Junta del Museu de Terrassa, Domènec Palet i Barba, i altres membres d'aquesta entitat. La Generalitat de Catalunya té un fons documental amb imatges on es pot veure el científic alemany en el seu viatge per terres catalanes.

El famós científic va venir a Catalunya després de la insistència Esteve Terradas, -un catedràtic d'acústica i òptica de la Universitat de Barcelona i un dels primers científics a fer-se ressò de les teories del pare de la física moderna- i de la conselleria de Pedagogia de la Mancomunitat de Catalunya, de la que Rafael Campalans, líder socialista, n'era director general d'instrucció.

De Barcelona a l'Espluga de Francolí

Einstein va ser rebut amb tots els honors i va arribar a impartir fins a tres classes magistrals per les quals va cobrar 3.500 pessetes de l'època. L'objectiu era esperonar una comunitat científica moderna a Catalunya, anhel que perseguïen les autoritats catalanes.

El 22 de febrer de 1923 Albert Einstein comença una estada de sis dies a Catalunya convidat per la Mancomunitat de Catalunya, durant la qual imparteix tres conferències i visita Poblet, Terrassa i Sant Cugat. pic.twitter.com/cdHCbvIVSZ

? Jaume Clotet ? (@jaumeclotet) February 22, 2020

A part de Terrassa, Einstein va visitar Barcelona, Sant Cugat del Vallès, Poblet i l'Espluga de Francolí durant una setmana en la qual va exposar els seus coneixements i va poder conèixer de prop la realitat catalana de l'època.

La qüestió catalana

El mateix any de l'estada, Einstein va dimitir del Comitè d'Intel·lectuals de la Societat de Nacions per la "manca suport moral a les minories nacionals en la seva lluita contra l'opressió". El biògraf d'Einstein, Carl Seelig, relaciona aquesta dimissió amb la qüestió catalana?. Un altre estudiós de la visita d'Einstein a Catalunya, Thomas Glick, també suggereix la influència de Rafael Campalans en aquesta decisió. Val a dir, que Campalans va admetre haver canviat la denominació ?nacionalista? per ?catalanista? perquè Einstein el va advertir que el terme ?nacionalista? era usat pels moviments feixistes a Europa.

El físic per excel·lència va deixar clar a aquella Catalunya que treia el cap en la voràgine de la modernitat la seva formulació vital, $E=mc^2$. Ens va veure com una "gent amable, agradable i amb magnífiques cançons populars", i en cartes, ponències i conferències no s'estava de recordar la seva visita catalana. Noranta- set anys després l'expectació d'aquella visita es manté com un record que tant honora el convidat com qui el va convidar, un país que tenia voluntat de ser i conèixer.